

پس نوشت: نقدی بر مجموعه مهر و ماه اثر مهرداد مهرجو

شکرالله ذبیحی

س - آقای مهرجو برای ادبیات ایران چکار کردید؟
ج - مهر و ماه را آوردم...

دوستانمان دکتر صبور الله سیاه سنگ و مهرداد فلاح درباره مجموعه مهر و ماه نکته مهمی را یادآور شدند که این اثر نمی تواند اولین کتاب خالقش باشد. مهر و ماه پایان دوره یی از ادبیاتی ست که دست به خودسازی زده بود.

مهر و ماه از خونسردی درونی خاصی نیرو می گیرد که به حاشیه کشیده نشود. به نظر مهر و ماه تعریف شاعر است. شاعری که نه فقط شعر می سراید. هدف زندگی ست. همانقدر که نسل پنجم به تعریف شعر پرداختند مهر و ماه فلش را سمت شاعر نظر می دهد. شعرا کسانی هستند که به اشعار خویش عمل می کنند و این " عرفان و عمل " آغاز جنبش هنری وطن ماست. مهرداد مهرجو را نباید در سنجش مکاتب مختلفه مقیاس نمود. دیانتی ست که به صیانت بدل شده. تبلور مهر و ماه را در آتیه کارهاش می توان جست و حتما " ایمان به ایقان " می رسد:

" داس اندیشه هامان / ستاره چین خیال "

کتاب سرشار از مکاشفات لحظه یی ست. نگا :

" قدری آغوش آزرده / و خنده قطبی / از بار سفر برست "

به نظرم یکی از اوج های مرحله ی گذران شعر یک دهه قبل به بعد در این قسمت نمود داشته است. این گذر و این خروج باز می گردد به فضای آزاد فکری که بوجود آمده بود. ؟ به هر حال هنوز تب و ذهنیت گفتمان ادامه دارد :

" هر از گاه / گفتمان آفتاب و ستاره و صبح "

اما رجوع کنیم به شعر " پیکان " که خیلی جالب توجه است. از استعاره و کنایه و تکنیک گرفته تا مثلا " دهن کجی مدام هو اپیما به آسمان "

که ارائه گر کاریکاتور مدرنی ست. " سگ دو کلمات بر دوش باد ", " ستاره , و شب سنجاق بود "

سطرها و خطوط جای جای کتاب را می توان اسم برد و برایش دلیل تراشید. ظاهرا و متاسفانه نقد نقاد امروز رسالتش به تبلیغ کشیده شده.

تقلیلش می دهم: نقد امروز ترقیب کردن مخاطب در طرز برخورد صحیح با اثر است. برخوردی که به لذتی قسمت شدنی بدل می شود.

اما هر اثر جاهای بسیاری برای مچ گیری دارد. کار کدامان در بست شاهکار بود. بالاخره هر کتابی یک جاهاش می لنگد مهر و ماه که جای خود دارد.

اما یکی از بزرگترین خصوصیات مهر و ماه کارکردش است. شعر بیشتر تصویری ست و همه چیز به خدمت تصویر سازی در آمده.

نمی رنجد و نمی رنجاند. هر چه هست را می گوید " سکوت بر زخم پاشیده است " خواننده را اول نمی دهد- با کلمات بازی نمی دهد. همیشه جایی در شعر شعر اطمینانی هست. کاری که گذشتگان هم کردند: " در دامنه های یک صعود / در راهم "

قالب و ارائه کلمات مهر و ماه به سرعت جای خودشان را میان الفاظ عموم باز می کند. مدتی هست همین ساری خودمان یا دوستانی که نامه و پیغام می فرستند از واژه ها و سطرهای کتاب مایه می گذارند. " رود / گلویش مجاله است "

نکاتی مهرداد را در ارائه اثر بعدی یاری می کند: ایجاد فضای بازتری برای جولان تخیل خواننده. نکته ماقبل پایان مربوط به خواننده بست که تازه کشف شده. آثاری که با اقبال عمومی تری روبرو می شوند

خواننده یی که می داند: " تو همان بودنی / بی آنکه تلاش کنی "

اما نکته پایانی خود پایان است. نیمه دوم خرداد ۸۲

برچیده از: <http://mehrpad.persianblog.com>